

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 18. De Confessis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

beneficio contra possessorem, qui triennio non possedit, in petitio vel possessorio lata & promulgata in Curia Romana sit sententia definitiva, debet Ordinarius loci beneficium una cum fructibus sequestrare, *Clement. unica h. t.* ubi statuuntur poenae in eos, qui sequestrationem huiusmodi impediunt, vel fructus sequestratos occupant. Dixi, contra possessorem; quia si lata sit pro possessore, deneganda esset sequestratio, *Glossa in d. Clement. in v. contra possessorem, Veltius lib. 7. cap. 2. num. 6.* Si vero praevenerit Judex Romanae curiae seu superior in decernendo sequestro, inferior amplius decernere non poterit, *Facet 2. p. cap. 4. art. 15. De appellat. in fine.* Similiter fructus rei, in cuius possessionem actor ex primo decreto misus est, sequestrari possunt, si eos distrahat & dissipet pro arbitrio suo, *l. c. 2. h. t.* Eodemque modo si reus possessor a sententia contra se lata appellaverit, possunt sequestrari res & fructus, ob metum & periculum dissipationis, donec causa appellationis sit determinata, *l. Imperatores 21. §. fin. D. De appellationibus. c. ult. h. t. Maranta 6. p. tit. De appellat. num. 88.* Et quidem, si haec sequestratio petatur, antequam appellatio sit praesentata Judici ad quem, & per eum recepta, debet fieri per Judicem a quo; alias per Judicem ad quem, *Maranta d. loco.*

7. Caeterum tamen generaliter Judex ex quacumque causa, quae sibi iusta videbatur, possit ex officio apponere sequestrum in omnibus, in quibus ad instantiam partis fieri sequestratio non possit, ut ex Bartol. & aliis tradit *Gonzales in §. 7. proæmiali ad Reg. 8. Cancel. num. 27.* tamen potissimum permittitur, quando subest timor dilapidationis aut interitus rei quae sequestrari petitur: nam eo casu lite pendente res immobilis, vel alia, quae servando servari potest, recte sequestratur, ne iudicium reddatur elusorium, *Contra l. Si Pravor 25. D. De iudicis, & ne executio reddatur inanis, l. Ab executione 5. Cod. Quorum appellat. non recip.* Mobilis vero, quae ætatem & moram litis non fert, sed tempore sit deterior, aut omnino perire possit, lite pendente, iudicis implorato officio, vendi & pretium loco rei sequestrari potest. *Gail. 1. Obser. 148. n. 3. ubi n. 4.* subiungit, eas res proprie dici servando servari non posse, quae ultra triennium in sua na-

turali bonitate conservari nequeunt, per *Gloss. singularem in l. unica in v. usucapione Cod. Si adversus usucapionem. * 8.* & regulatiter sequestrationem in casibus permittis evitari posse, si idonea satisfactio praestetur de rebus conservandis: in ó etiam iuratoria cautione sequestrum tolli, si modo persona, illam offerens, sit integrae vitae & probatae existimationis; secus, si sit suspecta & levitatis opinionem apud omnes habeat. Suspectum autem quem reddunt tria potissimum, paupertas, mali mores, & improbias antea vitae, *Gail. d. loco num. 7.*

9. Finito autem sequestrationis tempore, vel conditione, sub qua facta est, adveniente, sequester depositi sequestraria actione conveniri potest, ut rem sequestratam exhibeat & restituat *l. Ei apud quem §. 1. D. Depositi.* Quamquam possit etiam sequester, iusta causa interveniente, iudicis auctoritate officium deponere. Quod cum sit, non ei, qui praesens est, res restituenda est, sed iudicis arbitrio apud ædem aliquam sacram deponi debet, *d. l. Ei apud quem §. fin.*

TITULUS XVIII.

De Confessis.

1. Legitima probatio quotuplex.
2. Positionibus hinc inde exhibitis quomodo respondendum.
3. Respondere recusans obstinate pro confesso habetur.
4. Ex causa tamen quis respondere non tenetur.
5. Confessio simplex in iudicio, & per verbum *Credo in quo differat.*
6. 7. Confessio extra iudicium non probat, nisi semiplene.
8. Confessio de alio facto alteri non nocet.
9. Confessio ab ignorante facta non nocet, si in facto erret.
10. Hodie Confessio vltim probationis potius habet quam sententia.

HAtenus à Tit. De ordine cognitionum actum est de iis, quae praeter principalem causam in iudicium incidunt. In ipsa vero causa principali post litem contestatam, ad probationes

bationes hinc inde procedendum est. Et quidem actor prius suam intentionem probare debet, *l. Qui accusare 4. Cod. De edendo*; eaque legitime probata, reus suam item exceptionem probabit, si condemnationem evitare velit, *l. Exceptionem 19 Cod. De probat.*

1. Legitima probatio fit vel per adversarii confessionem, vel per testes, vel per instrumenta, vel per juramenti præstationem. Facillima est, quæ fit per partis ad veritatem confessionem, atque ad litium expeditionem promptissima.

2. In primis verò observandum hic est, quòd longævus usus in causis admiserit, ut, lite contestata, priusquam deveniatur ad aliquod genus probationis (loco interrogationum, quæ olim de jure veteri Digesti in jure fieri solebant, & quibus in *Tit. D. De interrogat in jure faciendū*, v. g. an adversarius possideret, an pro hærede, an ex testamento an ab intestato esset hæres, & pro qua parte) tam actor ex suo libello semel exhibito quam reus ex sua exceptione, eliceret qualdam positiones, easque, præstito prius calumniæ juramento, quòd juramentum Dandorum Practici appellant, suo adversario in judicio proponeret, atque ad eas adversarius, præstito pariter calumniæ juramento, quòd juramentum Respondentium vocant Practici, teneretur respondere, *Element Sape § quia positiones De verb signis juncto c. Dudum sup. De elect c. unico sup. De litiis contestat. c. Presentium 31 inf. de testib. Et c. 2. De confessis in 6.* Idque ut plurimum per verbum Credit vel Non credit, vel quibusvis aliis, absente advocato, nisi sit idiota & rusticus, Calvolus in *Praxi §. Positiones conclus. 2.* ut quas adversarius veras esse fateretur, non teneretur probare *c. 1. Et 2. eod in 6.*

Dixi, per verbum Credit vel Non credit; quia responsio per verbum Dubitat, seu Dubito, non admittitur, nisi fortè posito consistat in facto alieno, ad causam tamen controversam faciente: alias enim negati responsio posset, *l. fin. in fine D. pro suo.*

3. Quod si alter litigatorum, postquam semel comparuit, & litem contestatus est, positionibus adversarii sui respondere jussus, obstinate & absque causa respondere recuset, ea, quæ in positionibus continentur, ipso jure confessus vel inficiatus esse censetur prout ei magis damnosum fuerit, *c. 2. eod. in 6. Gaii. 1. Obser. 80. nm.*

2 modo tamen id pronuntiet Judex, Calvolus *d. loco conclus. 3. nm 4.* Et in pœnam pertinaciæ adversus eundem, tamquam vere confessum vel verè negantem, procedatur, *d. c. 2.*

4. Dixi obstinate & absque causa; quia ex causa: responsionem denegare potest: veluti si positio sit incerta vel dubia (ut enim responsio certa esse debet, ita & positio, cum utraque probandi causa fiat:) vel si sit manifestè & ex omni parte impertinens, id est non tangens aliquo modo causam, in libello expressâ; aut superflua, idque iidem vel æquipollentibus verbis repetita; vel captiosa, cavillosa, seu talis, ut ad eam respondens induci possit in perplexitatem, & in quamcumque partem respondeat, contra se dicat: si item sit calumnia, impossibilis, obscura, vel alteri positioni contraria, *Glossa in d. cap. 3. eod in 6.* si denique negativa scilicet respectu sensus, non autem verborum.

5. Differt verò confessio ea, quæ fit per verbum Credo seu Credit, ab ea, quæ fit simpliciter in judicio, quòd illa tantum ad probationem lociat, & adversarium relevet ab onere probandi, *d. c. 2.* hæc vero adversariorum non modo relevet ab onere probandi, sed faciat etiam, ut confessus pro judicato habeatur, *l. unica Cod. eod.* quippe qui quodammodo propria sententia condemnatur, *l. 1. D. eod.* Idque obtinet, si ve ipse dominus confiteatur, si ve alius ejus nomine, qui speciale ad hoc mandatum habeat, *c. 3. h. 1. Nam & procuratoris & syndici & œconomi confessionem domino nocere, constat ex d. c. 3.*

6. Sed hoc locum habet, quando quis in judicio coram Judice confitetur aliquid contra seipsum, sciens quid agat: nam confessio extra judicium facta, etiam coram duobus testibus, adversarium non relevet ab onere probandi, nisi adjecta sit specialiter causa, cur id, quòd confessus fuerit, ita se habeat, *l. Cum de indebitis 2. 5. in fine D. De probat.* quia hujusmodi confessio pro indiscreta habetur: atqui in judicio nemo quid indiscretè & sine magna deliberatione confiteri creditur, ut tradunt *DD. in d. l. unica Cod. eod.*

7. Sin autem confessio facta fuerit extra judicium absente adversario, & adjecta causa; si etiam duobus testibus probari legitime possit, semiplenam tantum probationem efficit, ut communiter receptum est in *c. Si cautio inf. De fide instr.*

infr. Præfente verò adversario licet extra judicium facta, modo duobus testibus probari possit, verius videtur, plenam probationem facere, arg. l. in exorcandis 15. Cod. De fide instrument. & argumento confessionis in scriptis ritè emissæ, quæ tam plenam & efficacem probationem facit, ut non nisi evidentissimis probationibus, habitis similiter in scriptis, reprobari possit, d. l. Cum de indebito in fine.

8. Dixi, confessioni esse locum, quando ea in judicio fit contra ipsum consententem, quia si quis de alio confiteatur, alii non præjudicat, c. 1. b. 1. Et ideo si quis confiteatur in judicio, se crimen aliquod perpetrasse cum aliis sociis, quos fortè nominat, ex ejus confessione socii non possunt condemnari, d. c. 1. Imò verat lex, ne Judex de proprio crimine consententem interroget super aliqua conscientia, l. ult. in fine Cod. De accusat. cas. Nemini xv. q. 3. ita scilicet, ut ex alterius confessione alteri pœnam infligat: nam ex socii confessione suspicio quædam oritur adversus socium, c. cap. 1. in fine.

9. Dixi etiam, modò sciens quid agat; nam si ignorans aliquid confiteatur, si quidem in facto erret, illud usque ad sententiam revocare potest, & de contrario docere, c. ult. h. tit. quia qui errat, non furatur: nisi jus ignoret, l. 2. D. eod. Cum enim omnes scire debeant leges, l. Laquei sacras: ff. de LL. qui errat in jure communi est in lata culpa, si ve error juris latam culpam continet, quæ excusationem non meretur, sed pœnam.

Ut autem confessio in judicio facta consententi præjudicet, plura alia requiruntur, de quibus & coram explicatione videatur Glossa in d. cap. ult. h. t.

10. Potro licet ex eo, quod confessus in judicio habeatur pro judicato, l. unica Cod. eod. in eumque tamquam propria sententia damnatum, nullæ videantur amplius esse partes Judicis in cognoscendo vel judicando, l. Postrem. 56. D. De rejudicata, sed dumtaxat in exequendo seu præcipiendo, ut quod in judicio confessus est, statim legitima tempora sibi præscripta, præstet; l. Si debitori 21. D. De judiciis (quod communitè admittitur, quando Judex de plano & sine forma iudicii cognoscit, non etiam quando ordine iudiciario proceditur, & potissimum in criminalibus, in quibus quia ordo

iudiciarius exactè servandus est, ob rei magnitudinem & vitæ hominis periculum, opus est sententia, l. Si confessus 5. D. De custodia reorum;) nihilominus hodie receptius est, ut talis confessio vim probationis potius habeat quam sententiæ; ac proinde semper sententia opus sit, Welsch. D. ad hoc tit. num. 8.

Denique statuit Paulus IV. & Pius V. ut carcerati, crimen confessi, non relaxentur, nisi parito judicato, nec sufficiat cautio, etiam si pecuniaria tantum pœna damnentur, possitque Judex exequi pœnam, non obstante appellatione aut inhibitione, prout refert Zyp. De jure Pontif. novo lib. 2. hoc tit.

TITULUS XIX.

De Probationibus.

§. I.

Quid sit Probatio.

1. Probare & Probatio quid.
2. Qua juria sunt, probari non debent.
3. Notoria non indigent quoque probatione.

NON semper reus admittit positiones actoris tamquam veras, sed ad quasdam responderet negativè & per verbum Non credo, ideoque has actorem probare oportet, l. Actor Cod. h. t. alias enim, actore non probante, reus absolvitur, d. l. Actor l. qui accusare Cod. De edendo, & ibi DD. præsertim, Aleiat. ac proinde post Tit. De confessis rectè subiicitur hic Tit. in quo agitur de probationibus in genere, priusquam de singulis probationum modis, qui varii sunt, agatur.

1. Omnis autem variis acceptionibus verbi Probate, hic idem significat, quod Judici fidem facere de facto aliquo dubio, de quo in judicio est disceptatio, quæ finis est probationis, l. Quingenta 12. in fine D. hoc tit. Et Probatio non est aliud, quam Judici rei dubiæ, apud eum controversiæ, per legitimos modos facta ostensio. Dico, Judici; quia probatio fit non ad instruendum adversarium, sed ipsum Judicem, c. Ex literis in verbis, ad cognitionem judicis instruendam h. t.